

VOORSTEL AB

CATEGORIE: Bespreekstuk

DATUM AB VERGADERING : 25 juni 2019
PORTEFEUILLEHOUDER : K.H. Odink
REGISTRATIENUMMER : Z/19/026916 /114953
OPSTELLER : Marcel Schuurman, telefoonnummer +3188 233 1825

ONDERWERP

Begrotingsbrief 2020-2023

VOORSTEL

1. Besluiten:
 - a. In te stemmen met het financiële richtinggevend kader voor de begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023, waarin de financiële gevolgen van het bestuursprogramma op hoofdlijnen nog niet zijn opgenomen;
 - b. Het besluit van 27 juni 2017 met een maximaal investeringsvolume van € 50 miljoen, exclusief HWBP (begrotingsbrief 2018-2021) in te trekken;
 - c. In te stemmen met de beantwoording van de motie VVD/ongebouwd;
2. Kennisnemen van:
 - a. de begrotingsomvang 2020-2023;
 - b. de verwachte impact van onzekerheden m.b.t. de begrotingsomvang 2020-2023;
 - c. de uitkomsten van de tarief varianten m.b.t. de belastingprofielen;

SAMENVATTING

De begrotingsbrief 2020-2022 heeft als basis de begroting 2019-2022. Actualisatie van de ramingen leidt tot een verbetering van het financieel perspectief (minder lasten). De begrote lasten bedragen € 122,4 mln. in het begrotingsjaar 2020. De lasten zijn € 2,6 mln. lager dan bij de begroting 2019 is geraamd. De kosten van goederen en diensten en kapitaallasten zijn naar beneden bijgesteld. De personele lasten stijgen vanwege de verwachte loonontwikkeling. De grootste budgetwijziging komt voort uit het bijstellen van de goederen en diensten, op basis van de trendanalyse bij de jaarrekening 2018 (3 mln. lager).

Het algemeen bestuur wordt gevraagd het besluit over het maximeren van het investeringsvolume (besluit van 27 juni 2017) in te trekken, vooruitlopend op het samenstellen van de begroting 2020. In februari 2019 is het algemeen bestuur geïnformeerd over de toenemende omvang van de nodige investeringen en de mogelijke invloed hiervan op de formatie. Voornamelijk op het vlak van projectverkenningen en (kwalitatief) opdrachtgeverschap is, zo blijkt uit een eerste verkenning, een extra impuls nodig. Wij zullen u in aanloop naar de begroting een mededeling doen (brief DB), waarin de omvang van deze impuls uiteen wordt gezet.

De drie onderdelen van de motie "VVD/Ongebouwd" bij de begroting 2019 zijn in de aanloop naar de begrotingsbrief geconcretiseerd. Aan alle drie de verzoeken uit de motie is invulling gegeven.

RISICO'S

De begrotingsbrief is samengesteld op basis van reële grondslagen en aannames. Door de begroting op basis van trendanalyse bij te stellen (3,0 mln. lager), wordt het waarschijnlijker dat er zich in de

toekomst mogelijk een overschrijding voordoet. Krapte in de begroting dwingt ons heldere doelen te stellen en te prioriteren.

TOELICHTING

De begrotingsbrief 2020-2022 heeft als basis de begroting 2019-2022. De meerjarenraming is geactualiseerd naar aanleiding van gepasseerde bestuurlijke besluitvorming en autonome ontwikkelingen. Richtingen voor nieuw beleid zijn aangeboden bij de coalitievorming (via factsheets), als input voor het bereiken van een bestuursprogramma op hoofdlijnen. De nader financiële vertaling van dit bestuursprogramma op hoofdlijnen volgt op de begrotingsbrief.

De actualisatie bij de begrotingsbrief leidt tot een verbetering van het financieel perspectief (minder lasten). De omvang van verwachte bestedingen aan goederen en diensten en kapitaallasten is de komende drie jaren naar beneden bijgesteld. Via een trendanalyse op basis van de jaarcijfers 2016-2018 is aangetoond, dat het mogelijk is om de raming van goederen en diensten naar beneden bij te stellen. De uitkomst van de analyse is dat er jaarlijks sprake is van incidentele financiële voordelen.

De aanhoudend lage rente (en een meer nauwkeurige berekening van de verwachte rentelasten) leidt tot het neerwaarts bijstellen van de verwachte kapitaallasten. Ook herzieningen in de investeringsprogrammering (kosten en timing) leidt tot lagere begrote lasten.

De verwachte personele lasten stijgen, doordat rekening wordt gehouden met een hogere cao ontwikkeling en actuele premiepercentages. Op basis van de ontwikkeling van de consumentenprijsindex is rekening gehouden met een loonontwikkeling van +2,5% (in plaats van +1,5%).

Verloopoverzicht lastenzijde	2020	2021	2022	2023
Omvang (netto) lasten * € mln.				
Vertrekstand (begroting 2019)	125,0	126,0	129,2	129,2
Δ Goederen en diensten	-0,9	-1,3	-0,8	0,3
Δ Kapitaallasten	-2,6	-3,0	-2,6	-0,1
Δ Personeelslasten	0,9	1,2	1,4	2,3
Nieuwe vertrekstand (begroting 2020)	122,4	122,9	127,2	131,7

Gevolgen Deltabijeenkomst februari 2019

In februari 2019 is het (toenmalig) algemeen bestuur geïnformeerd over de toenemende omvang van de investeringsportefeuille en de invloed hiervan op de formatie. In de aanloop naar de begrotingsbrief is onderzocht welke maatregelen nodig zijn, om de realisatie van de investeringsvoornemens te borgen.

Voornamelijk voor projectverkenningen en kwalitatief opdrachtgeverschap is extra capaciteit nodig. Gedurende de zomer wordt dit nader uitgewerkt. Uiterlijk in september 2019 ontvangt u een toelichting op de nodige middelen.

Wij vragen u om, naar aanleiding van de deltabijeenkomst van eind februari, het besluit over het maximeren van het investeringsvolume (genomen bij de begrotingsbrief 2018) in te trekken. Het bereiken van onze doelen veronderstelt niet het snijden in middelen, maar een heldere prioritering. Het verwachte bestedingenvolume ligt de komende jaren (2020-2021) rond de 60 mln.

Motie VVD/Ongebouwd

Bij de bestuurlijke bespreking van de begroting 2019 in het algemeen bestuur, is de breed gedragen motie van de VVD/Ongebouwd aangenomen. De motie verzoekt het dagelijks bestuur om te onderzoeken: 1) welk nieuw voor oud beleid mogelijk is, 2) of temporisering van (investerings)projecten mogelijk is, 3) alsmede intensivering van het personeelsbeleid.

Het algemeen bestuur heeft als voorwaarde bij het onderzoeken meegegeven, dat de koers van het waterschap (de doelen) niet mogen wijzigen. Temporisering dient plaats te vinden op basis van urgentie.

De drie punten van de motie zijn in de aanloop naar de begrotingsbrief geconcretiseerd. De beslissing "nieuw voor oud beleid" is onderdeel van de coalitieonderhandeling en wordt daar afgewogen. Het temporiseren van bestedingen is (alternatief) ingevuld via het neerwaarts bijstellen van de budgetten voor goederen en diensten (aan de hand van trendanalyse). Het personeelsbeleid is via het mobiliteitsbudget van 2 x € 500.000 geïntensiveerd. Aan alle drie de verzoeken uit de motie is hiermee invulling gegeven.

Verdere temporisering op basis van de urgentie (onderdeel v/d motie) kent als voorwaarde, dat de doelen van ons waterschap scherper in beeld gebracht worden. Het criterium "urgentie" kan dan worden vertaald naar maatschappelijke doelbereiking en prioritering in de tijd. Voorbeelden van het scherp stellen van doelen zijn als bijlage bij de begrotingsbrief opgenomen. De rol die de doelen spelen in de planning en control cyclus wordt bepaald, door de wijze waarop het algemeen bestuur de sturing vorm wenst te geven.

Onzekerheden

In de meerjarenraming wordt niet geanticipeerd op de te verwachten financiële effecten van beleidsaanpassingen. Autonome ontwikkelingen zijn geraamd op basis van verwachte kosten. Deze wijze van begroten is met het (voormalig) bestuur overeengekomen, om de begroting niet onnodig op te hogen. Via bestuurlijke besluitvorming over individuele voorstellen wordt de meerjarenraming bijgesteld.

Om inzicht te geven in zaken die in de nabije toekomst worden verwacht, is een overzicht van onzekerheden opgesteld. Van deze zaken weten we min of meer dat ze gaan voordoen, maar hebben we geen helder beeld van de financiële omvang. Hier is een indicatieve inschatting van gemaakt.

Belastingopbrengsten

De begrotingsomvang stijgt van € 122,4 miljoen in 2020 naar € 131,7 miljoen in 2023. De lasten worden gedeeld naar de waterschapstaken.

(* € mln)	2019	2020	2021	2022	2023
Watersysteem	74,7	75,3	78,5	81,9	84,8
Zuiveren	47,7	47,1	44,4	45,3	46,9
Totaal	122,4	122,4	122,9	127,2	131,7

De hoogte van de lasten bepaalt de hoogte van de heffingen (watersysteemheffing en zuiveringsheffing). Via inzet van egalisereserves besluit het bestuur om te sturen om de omvang van de op te leggen heffingen. De keuze voor inzet van reserves wordt bij de begroting 2020 voorgelegd. Het verloop van de belastingbaten heeft per categorie een andere uitwerking op de hoogte van de waterschapsbelasting. Er zijn onderstaand vier varianten voor de tariefontwikkeling 2020-2023 uitgewerkt.

Het dagelijks bestuur opteert voor variant 1 vanwege continuering van het bestaande beleid, met daarbij de kennis van vandaag, in verband met de onzekerheden en zaken die nog op ons afkomen

1 Referentievariant 2019-2022 (inzet reserves conform begroting 2019)

VARIANT 1						
Inzet egalisereserve volgens MJB 2019-2022						
		2019	2020	2021	2022	2023
Profielen						
eenpers.h.h. huurw on		156,20	1,3%	3,7%	4,4%	1,4%
eenpers.h.h. koopw on		246,80	-0,3%	3,2%	3,3%	0,4%
meerpers.h.h. huurw on		270,76	0,3%	2,0%	3,6%	0,6%
meerpers.h.h. koopw on		361,36	-0,6%	2,1%	3,1%	0,1%
agrarisch bedrijf		3.286,94	5,7%	6,8%	6,1%	3,3%
natuurterrein		451,00	3,5%	7,5%	6,4%	3,7%
groothandel		1.488,16	-2,6%	1,5%	1,7%	-1,1%
productiebedrijf		22.620,00	-1,6%	0,2%	2,3%	-0,8%

In deze variant wordt de egalisereserve Watersysteembeheer als volgt ingezet: 2020: € 3,5 mln. en 2021: €1,5 mln.; daarna geen inzet meer. Verwachte stand van de egalisereserve per begin 2022 is € 7,3 mln.

In deze variant wordt de egalisereserve Zuiveringsbeheer als volgt ingezet: 2020: €1,8 en in 2021 en 2022 is sprake van toevoeging aan de egalisereserve van respectievelijk € 0,9 mln. en € 1,5 mln.; daarna geen inzet meer. Verwachte stand van de egalisereserve per begin 2023 is € 2,4 mln.

2 Geen inzet van reserves

VARIANT 2						
Alle jaren kostendekkend / geen inzet egalisereserve						
		2019	2020	2021	2022	2023
Profielen						
eenpers.h.h. huurw on		156,20	5,9%	-0,3%	2,6%	2,5%
eenpers.h.h. koopw on		246,80	4,3%	-0,4%	1,4%	1,2%
meerpers.h.h. huurw on		270,76	4,6%	-2,7%	2,1%	2,6%
meerpers.h.h. koopw on		361,36	3,8%	-2,2%	1,4%	1,6%
agrarisch bedrijf		3.286,94	10,8%	3,5%	4,1%	3,4%
natuurterrein		451,00	8,9%	4,1%	4,5%	3,6%
groothandel		1.488,16	1,9%	-2,2%	-0,1%	-0,2%
productiebedrijf		22.620,00	2,5%	-4,9%	0,9%	1,8%

Er vindt in deze variant geen inzet van egalisereserves plaats. Daardoor is eind 2023 de stand van de egalisereserves gelijk aan de verwachte situatie per 1-1-2020: Watersysteembeheer € 12,3 mln. en Zuiveringsbeheer €1,8 mln.

3 Inzet van reserves om de (gemiddelde) batenontwikkeling constant te houden

VARIANT 3						
Inzet egalisereserve in 2020, alle andere jaren kostendekkend						
		2019	2020	2021	2022	2023
Profielen						
eenpers.h.h. huurw on		156,20	1,9%	3,6%	2,6%	2,5%
eenpers.h.h. koopw on		246,80	-0,1%	4,1%	1,5%	1,1%
meerpers.h.h. huurw on		270,76	1,9%	-0,2%	2,1%	2,6%
meerpers.h.h. koopw on		361,36	0,5%	1,0%	1,5%	1,6%
agrarisch bedrijf		3.286,94	5,1%	9,2%	4,1%	3,4%
natuurterrein		451,00	3,1%	10,3%	4,1%	3,6%
groothandel		1.488,16	-2,2%	2,0%	0,0%	-0,4%
productiebedrijf		22.620,00	0,6%	-3,0%	0,9%	1,7%

In deze variant wordt de egalisatiereserve Watersysteembeheer als volgt ingezet:

2020: € 4,0 mln.; daarna geen inzet meer. Verwachte stand van de egalisatiereserve per begin 2021 is € 9,3 mln.

In deze variant wordt de egalisatiereserve Zuiveringsbeheer als volgt ingezet:

2020: € 0,4 mln.; daarna geen inzet meer. Verwachte stand van de egalisatiereserve per begin 2022 is € 1,4 mln.

4 Volledige inzet van reserves in de eerste 3 boekjaren: profiel agrarisch in 2020 + 2,5%

VARIANT 4						
Volledige inzet egalisatie: profiel agrarisch 2020 +2,5%						
		2019	2020	2021	2022	2023
Profielen						
eenpers.h.h. huurw on		156,20	0,1%	1,5%	4,2%	5,1%
eenpers.h.h. koopw on		246,80	-2,3%	1,8%	3,4%	3,8%
meerpers.h.h. huurw on		270,76	0,7%	-1,8%	3,1%	4,7%
meerpers.h.h. koopw on		361,36	-1,1%	-0,8%	2,8%	3,9%
agrarisch bedrijf		3.286,94	2,5%	6,5%	6,5%	6,5%
natuurterrein		451,00	0,4%	7,1%	7,2%	6,5%
groothandel		1.488,16	-4,3%	-0,1%	1,7%	2,3%
productiebedrijf		22.620,00	-0,4%	-4,3%	1,5%	3,5%

In deze variant wordt de egalisatiereserve Watersysteembeheer als volgt ingezet:

In 2020 € 5,9 mln., 2021 € 4,0 mln., 2022 € 2,4 mln en in 2023 kostendekkend en dus geen inzet.

Begin 2023 is er een verwachte stand van de egalisatiereserve van € 59.000.

In deze variant wordt de egalisatiereserve Zuiveringsbeheer als volgt ingezet:

jaarlijks: €0,6 mln.; daarna geen inzet meer. Verwachte stand van de egalisatiereserve per begin 2023 is €19.000.

BIJLAGEN

- 1) Begrotingsbrief 2020-2023 (PowerPoint presentatie)
- 2) Bijlagenboek
- 3) Voorbeelden van doelen
- 4) Specificatie van autonome ontwikkelingen
- 5) Specificatie van wijzigingen in programmering investeringen

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
ir. E. de Kruijk

de waarnemend dijkgraaf,
P.A. Zoon